

Museumsforeningernes årsberetninger

Museumsforeningen for Varde By og Omegn

I 2010 blev der indledt et tæt samarbejde mellem Ringkøbing-Skjern Museum og Museet for Varde By og Omegn. Dette samarbejde blev udbygget i 2011, hvor man over for Kulturarvsstyrelsen fremsatte forslag, der kan have afgørende indflydelse for bevarelse af museerne og de dertil knyttede aktiviteter i vores område.

Museumsforeningen udtrykker sin fulde støtte til disse tiltag. På sigt håber foreningen, at det også åbner muligheder for en samarbejdsaftale, hvor medlemmerne ser en fordel i at besøge hinandens museer.

Årbogen for 2011 indeholder mange interessante artikler om aktiviteterne for de to museer, og der skal her lyde en kraftig opfordring til medlemmerne om at viderebringe

Bestyrelsen består for tiden af:

Peder Thygesen, Båvand, formand
Knud F. Nielsen, Oksbøl, næstformand
Bjarne Sandal, Henne, sekretær
Hans Ole Villadsen, Alslev, kasserer
Asger Helt, Varde
Sonja Pedersen, Ølgod.

omlysninger herom til venner og bekendte for at udbrede kendskabet til foreningens arbejde.

Program for 2012-2013, der kommer medio 2012, omfatter en række spændende foredrag og aktiviteter – fortæl om det til din omgangskreds.

Programmet vil omfatte ca. seks foredrag og et par udflugter, blandt andet arkæolog Christian Fischer fra Silkeborg Museum, der vil fortælle om jernalderens moselig, Henrik

Skov Kristensen, der vil fortælle om sin bog Straffelejren i Fårhus, foredrag af Mariann Ploug i anledning af Henne-bogens udgivelse samt foredrag om nye udgravninger og fund.

Programmet er fælles for museumsforeningerne I Ølgod og Varde og samarbejdet fungerer meget tilfredsstillende mellem de to foreninger. Foredragene har været godt besøgt – ca. 100 til foredrag om Filsø i Nymindegab, ca. 50 på

Medlemsskab giver følgende fordele:

- Gratis adgang til foredrag
- Gratis adgang til samtlige afdelinger af Museet for Varde By og Omegn
- 10 % rabat på køb i alle museumsbutikker
- Årbogen

Kontingent for 2011:

- 175 kr. for enkeltperson
- 250 kr. for par
- 500 kr. for firmaer/institutioner

HjerteCenter Varde og ca. 60 til foredrag om Vikinger i Vest for at nævne enkelte. Medlemstallet har været stabilt de sidste seks år med knap 700 medlemmer, efter en mindre stigning i 2009/2010 på grund af Frello udstillingen.

En opfordring: Flere medlemmer har beklaget og ærgret sig over, at de glemte et foredrag. Når det nye program kommer, så skriv det ind i kalenderen.

På museumsforeningens vegne

Knud F. Nielsen

Nymindegab/Blåbjerg Museumsforening

Igen i år vil tankerne fra det gamle år gå i samme retning

Lydum Mølle kører uden vinger

Nørholm Mølle kører uden vinger

Nymindegab Mølle kører uden vinger

Ja, men Nymindegab Mølle *skal* ikke køre uden vinger

Vingerne skal på hurtigst muligt

Arkitektonisk er en mølle uden vinger
som en bunker uden arkitekttegnet byggeri

Historisk er en mølle uden vinger
som Ravmuseet uden rav

Lokalt er en mølle uden vinger
som Nymindegab uden Esehuse

Økonomisk er en mølle uden vinger
som et museum uden udstilling

Kulturelt er en mølle uden vinger
som et samfund uden historie

Møllevingerne vil betyde meget i tider som disse. Besøgstallet falder på alle museer – også på vores dejlige museum. Når en gang møllevingerne kommer på, vil det betyde et enormt "boost" for hele vores del af Museet for Varde By og Omegn.

For at holde interessen ved lige er det vigtigt, at der sker noget nyt.

Derfor er det godt der sker noget med Tirpitz og derfor er det godt at vingerne kommer på i 2012.

For det skal de...

Museumsforeningen kører stadig godt, med mange medlemmer og en smule penge som er gået til legeredskaber på den nye legeplads ved museet.

På museumsforeningens vegne

Lasse Christensen

Ølgod Museumsforening

Året 2011 har budt på mange gode og spændende oplevelser, måske nok især for undertegnede som blev nyvalgt til bestyrelsen og pludseligt stod som formand, med de mange opgaver som følger med. Det startede med en lang liste med arbejdsopgaver fra den tidligere formand Lissi Møller Kristensen. Ud over at beskrive de mange opgaver lokalt, byder listen også på opgaver som formand for Ølgod Museums Fond, bestyrelsesposter i Museet for Varde By og Omegn, Museumsforeningen for Varde By og Omegn og Varde-Ølgod Folkeuniversitet. Det har betydet meget arbejde samt møder med mange søde, venlige og engagerede mennesker, som brænder for det, de har med at gøre.

Bestyrelsen startede, sammen med Ølgod Lokalhistoriske Arkiv og Slægtshistorisk forening for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder, sit arbejde med at arrangere en udstilling i Lindbergsalen på Ølgod Museum i Ølgod Festuge fra den 13. til den 19. juni.

Udstillingen fik overskriften "Ølgod – en by i udvikling". Det bærende element i udstilling er lavet af Hans Frederiksen

Blandt foredrag i 2011/12 kan nævnes:

A/S Søren Frederiksen

ved erhvervsmand og direktør Hans Frederiksen

Danskerne på Vestfronten 1914-18

ved universitetslektor Claus Bundgaard Christensen, RUC

Hoven Kvindehøjskole – de vestjyske tjenestepigers universitet

ved Niels Åge Thomsen, Hoven Lokal Historiske Arkiv

Forfatteren Martin A. Hansens liv og værk

ved litteraturhistoriker Anders Thyrring Andersen, SDU

Foreningens medlemstal var ved udgangen af 2011 omkring 470.

Kontingent har i 2011 været:

Enkeltpersoner	175 kr.
Par	250kr.
Firma/institutioner	500 kr.

om firmaet A/S Søren Frederiksen. Firmaet blev startet hjemme i kælderen i 1954 af fysiklærer Søren Frederiksen, da han manglede demonstrationsmateriale til brug i sin undervisning. I dag er firmaet en stor, moderne, international virksomhed med mange ansatte, der fremstiller og sælger un-

dervisningsudstyr til de naturvidenskabelige fag. Desuden var der udstillet gamle radioer fra museets magasin suppleret af billeder fra Ølgod by fra før og nu. Udstillingen kan stadig ses, dog er radioerne blevet kørt tilbage på magasin.

Igen i år bød museumsforeningen i samarbejde med Museums-

foreningen for Varde By og Omegn på flere spændende foredrag og udflugter. Især foredraget om A/S Søren Frederiksen, af Hans Frederiksen, var en succes, som trak mere end 150 tilhørere til. Foredragsrækken fortsætter i 2012 og byder bl.a. på museumsdirektør Kim Clausen fra Ringkøbing-Skjern Museum med foredraget "Rakkerne – om ærlige og uærlige folk på de vestjyske heder i slutningen af 1800-tallet". I forbindelse med generalforsamlingen i marts vil Torben Vinge Christensen fortælle om Lydum Møllers historie, der går helt tilbage til 1347.

Den gamle kapellanbolig er solgt og tømt og overtaget af den nye ejer pr. 1. januar 2012.

I 2012 kommer vi til at se implementeringen af udstillingsplanerne for "Egnsmuseum version 2.0." Det tidligere planlagte Kulturhistoriske Experimentarium kommer til at indgå i udstillingen ved Hjedding Mejerimuseum, hvor der også er store planer. Det bliver spændende at følge denne udvikling.

Bestyrelsen i 2011/2012

Formand Sonja Pedersen

Næstformand Ruth K. Knudsen

Kasserer Vagn Pedersen

Sekretær Svend Bek-Pedersen

Poul Erik Knudsen

Repr. for Lokalarkiverne Svend V. Svendsen

Repr. for Museumsforeningen for Varde By og Omegn

Peder Thygesen Nielsen

Ølgod Museums Fond

I 2009 bevilgede Ølgod Museums fond 200.000 kr. til en ny udstilling på Ølgod Museums Kulturhistoriske Eksperimentarium. Disse penge er endnu ikke udbetalt. Desuden blev der bevilget 10.000 kr. til hjælp ved udgivelse af Ølgod Museums Årsskrift 2012. Det er fjerde udgave af årsskriftet, som udkommer i foråret, og som skal betragtes som et lokalt supplement til årbogen "opdatering".

Fonden har ved udgangen af 2011 en egenkapital på 463.000 kr. efter at de 200.000 kr. til Ølgod Museum er fratrukket.

Fondens formål er at indkøbe museumsgenstande og kunst til Ølgod Museum samt at yde til tilskud til udgivelse af lokalhistorisk litteratur eller andet der kan medvirke til udbredelsen af kendskabet til egnens kulturhistorie i det gamle Ølgod kommune.

På vegne af Ølgod Museumsforening
og Ølgod Museums Fond

Sonja Pedersen

Ringkøbing Museumsforening

2011 bød på mange tilbud til Ringkøbing Museumsforenings medlemmer både fra foreningen og Ringkøbing-Skjern Museum.

Rigtig mange har taget godt imod disse tilbud. Det er samtidig glædeligt, at det også har sat sig positive spor i foreningens medlemstal.

Den nye udstilling på Ringkøbing Museum, kaldet Vestjyllands lille Hovedstad med afsæt i Jesper Malers billeder af Ringkøbing fra første halvdel af 1800-tallet, har sat fokus på Ringkøbing den gang og nu, idet billederne viser partier af Ringkøbing som eksisterer den dag i dag. Udstillingen har med sin enkelthed og anvendelse af fotostater af Jesper Malers billeder med rette vakt stor interesse. Det er den første egentlige museumsudstilling på Dommerkontoret i ejendommen tegnet af Ulrik Plesner, som museet erhvervede i 2007. Foreningen hilser denne udstilling meget velkommen. Den giver endvidere et utrolig godt udgangspunkt for de mange guidede byvandring, der foretages i Ringkøbing.

Museumsforeningen har i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Museum og Folkeuniversitetet traditionen tro arrangeret en række foredrag i 2011. Som altid har museets egne folk stillet sig til rådighed – ikke mindst har det været et ønske for foreningen at få museets unge museumsinspektører på banen.

Museumsforeningen har endvidere arrangeret to udflugter. Den ene var en fire dages tur i september til Edinburgh. 28 deltagere drog med Ryanair fra Billund til Edinburgh. Det blev en vellykket og meget intensiv og oplevelsesrig tur – til en billig penge! Det var således første gang foreningen arrangerede en flyrejse og oven i købet ved egen hjælp i alle henseender.

Den anden var en søndagsbustur til Vejen Kunstmuseum, Skibelund Krat og Poul la Cour Museet i Askov. Det foregik i det smukkeste sensommervejr med frokost i det grønne. Gode guider gav deltagerne en fin oplevelse ud i kunst, kultur- og videnskabshistorie.

Herudover har medlemmerne frit kunnet deltage i de syv foredrag, der i årets løb har været afholdt på Bundsbæk Møllegård, som Skjern-Egved Museumsforening har arrangeret sammen med museet.

Foreningen har ydet praktisk hjælp til bl.a. afvikling af Middelalderdagene i Ringkøbing og økonomisk hjælp til museets anskaffelse af et par malerier af lokalhistorisk betydning. Endvidere har foreningen været repræsenteret ved museets arrangementer for frivillige og i arbejdet med at knytte flere frivillige til museet.

Museumsforeningen har givet tilsagn om støtte til udgivelsen af en bog om den legendariske politifuldmægtig og arkæolog Erik Westerby, der boede på Hotel Ringkøbing i mere end 30 år. En bog som bestyrelsesmedlem Kurt Pedersen og arkæolog Palle Eriksen har skrevet, og som forventes udgivet i løbet af dette år.

Samlet set har der været godt 400 deltagere til foreningens arrangementer. Det er meget tilfredsstillende og en bekræftelse på foreningens levedygtighed og betydning for lokalsamfundet.

Foreningen er medlem af Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark og deltager aktivt i Sammenslutningens arrangementer, som giver inspiration og viden af betydning for museumsforeningers virke.

Bestyrelsen er repræsenteret i Ringkøbing-Skjern Museums styrelse og forretningsudvalg og har dermed påtaget sig et medansvar for museets drift og fremtid. Der bakes op om udviklingen af et godt og konstruktivt samarbejde mellem Museet for Varde

og Omegn og Ringkøbing-Skjern Museum.

Medlemskontingentet er 150 kr. Medlemmer har gratis adgang til foredrag, til alle afdelinger af Ringkøbing-Skjern Museum og modtager gratis årbogen opdatering.

Der blev i årets løb afholdt i alt otte foredrag med følgende emner:

Midt- og Vestjyske voldsteder

ved middelarkæolog Helle Henningsen

Havhingstens rejse til Irland

ved museumsinspektør Louise Kæmpe Henriksen

(sammen med foreningen Norden)

Generalforsamling og foredrag om

Arbejdet med museets samlinger og den nye udstilling i Ringkøbing

ved museumsinspektør Christian Ringskou

Politifuldmægtigen og arkæologen Erik Westerby

ved bestyrelsesmedlem Kurt Pedersen og arkæolog Palle Eriksen

(sammen med Ringkøbing politis seniorklub)

Købmænd i Ringkøbing

ved museumsinspektør Per Lunde Lauridsen

Vestjyllands lille hovedstad

ved museumsinspektør Christian Ringskou

Amalienborg – de fire palæer i Frederiksstaden

ved seminarielektor Svend Aage Karup

Hvad graver de efter i Rindum?

ved arkæolog Torben Egeberg

Skjern-Egvad Museumsforening

Som medlem af Skjern-Egvad Museumsforening støtter du Ringkøbing-Skjern Museum og dets aktiviteter. Foreningen arbejder for at styrke interessen for egnens lokalhistorie og for at fremme og synliggøre det folkelige engagement i Ringkøbing-Skjern Museum.

Bestyrelsen består af otte medlemmer og udpeger, i lighed med Ringkøbing Museumsforening, af sin midte tre medlemmer til indtrædelse i museets styrelse.

I anledning af det indledte samarbejde med Museet for Varde By og Omegn fandt vi det naturligt at lade årets udflugt gå til nogle af deres mange spændende besøgssteder. Det blev en udbytterig dag, takket være Claus Kjeld Jensen, der stillede sig til rådighed og guidede os rundt på Nymindegab Museum, flygtningelejren og Ravmuseet i Oksbøl samt ikke mindst Varde Museum.

Kim Clausen og Sabine Jensen ved udgivelsen af hæftet "Bundsæk Naturpark"

Der er efterhånden tradition for, at vi i november inviterer til arrangementet "Andesteg og foredrag". I år blev Mortens-anden efterfulgt af et causeri af Per Mikkelsen fra Struer, om den danske kongerække fra Harald Blåtand til Christian den Niende.

Bestyrelsen 2011-2012

Orla Hansen, formand, styrelsesmedlem

Jørgen Bøgebjerg, næstformand

Niels Aage Thomsen, kasserer

Hans Ole Jessen, formand for styrelsen

Bent Dyrvig, styrelsesmedlem

Børge Østergaard

Bente Langelund

Vivi Olesen Wulff

Også i år har vi haft en foredragsrække i samarbejde med Folkeuniversitetet og Ringkøbing Museumsforening med bl.a. arkæologiske emner.

Foreningen er repræsenteret i arbejdsgrupper omkring restaurering af Vindmøllen i Skjern og Husmandsstedet i Bjørnemosen.

Sidst på året udkom naturvejleder Sabine Jensens lille bog "Bundsæk Naturpark – en lille naturperle", som foreningen har støttet økonomisk.

Ved årets julemarkeder på Bundsæk Mølle havde foreningen en stand, hvor vi stod for museets tombola og derudover gjorde opmærksom på vores forening og tegnede nye medlemmer.

Orla Hansen